

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

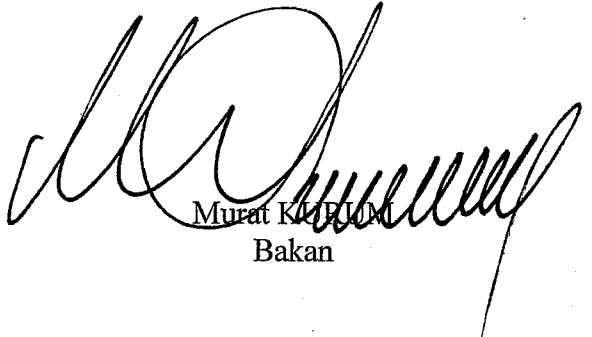
19 Ocak 2022

Sayı :30824082-610 2752864
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KILIÇ
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 7 Sayfa)
- Cevap Yazısı (88 Adet, 182 Sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
TBMM 7/53891 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

- 1) Türkiye'nin taraf olduğu Ramsar Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Doğal Yaşama Ortamlarının Korunması Sözleşmesi ve Paris Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmelerine aykırı olarak faaliyet gösteren ve sayıları her geçen gün artan balık çiftliklerinin su varlıklarına, çevreye, kültürel ve doğal korunacak alanlara, biyoçeşitliliğe verdiği zararların tespit edilmesi üzerine Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?
- 2) Balık çiftliklerinin su varlıklarına, çevreye, kültürel ve doğal korunacak alanlara, biyoçeşitliliğe verdiği zararlara ilişkin Bakanlığınız ne gibi çözümler üretmektedir?
- 3) Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre, kültür balıkçılığı projelerinde, 1.000 ton/yıl altı olanlardan ÇED kararı istenmemesinin gerekçesi nedir? Balık çiftliklerinin tamamı için ÇED kararı istenmesine ilişkin yasal düzenlemeyi yapacak mısınız?
- 4) ÇED raporlarının bilimsel temelli olarak hazırlanmasına ilişkin rapor hazırlayan firmaların denetimi yapılmakta mıdır? Aynı firmalar tarafından aynı ÇED raporunun farklı alandaki çiftlikler için sunulduğu iddialarına ilişkin Bakanlığınızın açıklaması var mıdır?
- 5) Bodrum, Milas, Didim, Karaburun, Seferihisar başta olmak üzere birçok turizm ilçesinde kurulan balık çiftlikleri tesislerinin deniz kirliliği yarattığı, kötü koku yaydığı ve su ekosistemini yok ettiği gerekçeleriyle yöre halkının verdiği hukuksal mücadeleye Bakanlığınız taraf olacak mıdır?
- 6) Balık çiftlikleriyle ilgili kazanılmış davalarda, mahkeme tarafından verilmiş hükümlerin uygulanması Bakanlığınız tarafından denetlenmekte midir?
- 7) Balık çiftliklerinin faaliyetleri ne şekilde, hangi sıklıkla denetlenmektedir?
- 8) Türkiye genelinde, hangi şehirde kaç balık çiftliği faaliyet yürütmektedir?
- 9) Balık çiftliklerinin mevcut deniz balıklarında sayısının azaltılması, geleneksel balıkçılığın yok olması üzerine etkileri konusunda Tarım ve Orman Bakanlığı ile işbirliğiniz var mıdır?
- 10) Balık çiftliklerinde yetişen su canlılarının insan sağlığına olumsuz etkileri konusunda Sağlık Bakanlığı ile işbirliğiniz var mıdır?

CEVAPLAR

1) ÇED Yönetmeliği kapsamında, Bakanlığımıza yapılan başvurularda projenin planlandığı yere bağlı olarak ilgili kurum/kuruluşlardan oluşturulan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu oluşturulmakta ve görüşleri alınmaktadır. Bakanlığımız ve ilgili komisyon üyeleri tarafından ayrıca Türkiye'nin taraf olduğu sözleşmeler çerçevesinde de ÇED Raporu ayrıntılı bir şekilde incelenmektedir.

2) Denizlerimizde balık çiftliklerinin kurulamayacağı hassas deniz alanlarının belirlenmesi ve balık çiftliklerinin deniz çevresine olan etkilerinin izlenerek çevresel yönetimine ilişkin usul ve esasların oluşturulmasını amaçlayan Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği 28.10.2020 tarihli ve 31288 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, balık çiftliklerinin çevresel açıdan uymaları gereken kriterleri, balık çiftliklerinin deniz çevresine olan etkilerinin izlenmesini, kısıtlamaları ve yapılması gereken raporlamaları kapsamaktadır.

Bu bağlamda yönetmelik gereği yeni kurulacak olan ve hali hazırda faaliyet gösteren balık çiftlikleri adına hazırlanan Çevresel Yönetim Planları ve İzleme Raporları hazırlanarak Bakanlığımıza sunulmakta ve Bakanlığımızca değerlendirilmektedir.

3) 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği’nin Ek-II Listesi 28. Madde (ç) bendi “*Kültür balıkçılığı projeleri, (30 ton/yıl ve üzeri üretim)*” için ÇED Yönetmeliği’nin 16. Maddesi gereği, ilgili Valiliğe (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) başvuru yapılması, EK-I Listesi 20. Madde “*Kültür balıkçılığı projeleri, (1.000 ton/yıl ve üzeri üretim)*” için Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlarca ÇED Yönetmeliği’nin 8. maddesi gereği Bakanlığımıza başvuru yapılması gerekmektedir.

4) ÇED Başvuru dosyası, ÇED Raporu veya Proje Tanıtım dosyası hazırlayan firmaların ÇED “*Yeterlik Belgesi Tebliği*” kapsamında Bakanlığımız ve İl Müdürlüklerimiz tarafından denetimi yapılmaktadır.

5) Turizm ilçelerinde kurulan ve kurulması planlanan balık çiftlikleri, her bir proje özelinde Bakanlıkça verilen özel format çerçevesinde ve inceleme değerlendirme komisyonu uzmanlarınca tüm ayrıntılarıyla incelenmektedir. Ayrıca balık çiftlikleri ile ilgili olarak Bakanlığımıza ÇED Yönetmeliği kapsamında başvuru yapılmadan önce Tarım ve Orman Bakanlığı’na başvuru yapılarak yer seçimi uygunluğu ile ilgili “ön izin” alınmaktadır. Bu faaliyetlerde “*Denizlerde Balık Çiftliklerinin Kurulamayacağı Hassas Alan Niteliğindeki Kapalı Koy ve Körfez Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ*”de verilen kriterlere ve “*Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği*” hükümlerine uyulması gerekmektedir. Ek olarak; ÇED sürecince gerçekleştirilen Halkın Katılımı Toplantılarıyla da projenin bulunduğu yöre halkı bilgilendirilmekte ve konu hakkında görüşleri alınarak ÇED Raporuna işlenmektedir.

6) Bakanlığımız tarafından verilen ÇED Olumlu Kararları’nın İdare Mahkemeleri tarafından iptal edilmesi halinde, tesisler faaliyetlerine devam edemezler.

7) Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Çevre denetimlerinin risk analizine dayalı planlanması da yapılmaktadır. Ayrıca faaliyet ve tesislere ÇED sürecinde vermiş oldukları taahhütler kapsamında izleme ve denetimler yapılmaktadır.

Bu kapsamda; Bakanlığımızca e-Denetim sistemi üzerinde yapılan incelemede İzmir, Muğla ve Aydın İllerin de 01.01.2021-09.11.2021 tarihleri arasında “Tarım, Gıda ve Hayvancılık Sektöründe” Balık Üretim Çiftlikleri dâhil olmak üzere 362 denetim yapılmış, 29 denetimde 1.722.404,51 TL idari para cezası uygulanmıştır. 10 tesiste durdurma işlemi yapılmıştır.

8) 30 ton/yıl üretim kapasitesinin altında olan balık çiftlikleri ÇED Yönetmeliği kapsamında bulunmamakla birlikte, bahse konu projelerin ön izni ve yer seçimi Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yapıldığından, balık çiftliklerinin istatistiksel verilerinin ilgili Bakanlıktan alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

9,10) Bakanlığımızın balık çiftlikleri ile ilgili görevi, balık çiftliklerinin kurulamayacağı hassas deniz alanlarının belirlenmesi ile balık çiftliklerinin deniz çevresine olan etkilerinin izlenerek çevresel yönetiminin sağlanmasıdır. Denizlerde balık çiftliklerinin kurulacağı potansiyel alanların belirlenmesi ve kurulduktan sonraki süreçler ise Tarım ve Orman Bakanlığınca yürütülmektedir. Balık çiftliklerinin geleneksel balıkçılık üzerine etkilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanlığından bilgi alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Balık çiftliklerinde yetişen su canlılarının insan sağlığına olan etkilerine ilişkin ise Sağlık Bakanlığından bilgi alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Balıkçılık Genel Müdürlüğü ve Sağlık Bakanlığı'na bağlı İl Sağlık Müdürlüğü Bakanlığımız tarafından balıkçılık projelerinin Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde komisyon üyesi olarak sürece dâhil edilmekte ve görüş ve önerilerini bildirmektedirler.